

Розв'язування задач.

Мета.

Освітня. Перевірити знання учнів про парціальний тиск, абсолютну та відносну вологість повітря, сформувати та відпрацювати навички розв'язування задач.

Розвиваюча. Розвивати логічне та алгоритмічне мислення.

Виховна. Виховувати культуру оформлення розрахункових задач, ціннісне ставлення до здоров'я людини.

Тип уроку. Формування знань, умінь, навичок.

План

1. Актуалізація опорних знань.
2. Вчимося розв'язувати задачі.
3. Домашнє завдання.

Хід уроку

1. Актуалізація опорних знань.

Усне опитування:

- Під час випаровування й кипіння відбувається їхнє перетворення в пару. Поясніть, у чому відмінність цих процесів.
- Якщо у відкритій банці залишити небагато води, то вона вся висохне. Чому цього не відбувається у щільно закритій банці?
- Чому за однакової температури волога погода переноситься гірше, ніж суха?
- Чому в прогумованому одязі важко переноситься спека?
- Чому, якщо подихати собі на руку, виникне відчуття тепла, а якщо подмухати холоду?
- Питома теплота пароутворення ефіру значно менша за питому теплоту пароутворення води. Чому ж при змочуванні руки ефіром відчувається більш сильне охолодження, ніж при змочуванні водою?
- Для зниження високої температури тіла хворого можна обернути розчином оцту. Поясніть, чому це допомагає.
- Чому за абсолютною вологістю повітря не можна визначити, сухе це повітря чи вологе?
- Коли абсолютна вологість повітря більша: взимку чи влітку? Відповідь обґрунтуйте.
- Як вологість впливає на самопочуття людини?
- Що таке абсолютна вологість?
- Що таке відносна вологість?
- Як змінюється вологість повітря в приміщенні, якщо різниця показів термометрів психрометра зменшується?
- Чому випадання роси відбувається звичайно під ранок?

2. Вчимося розв'язувати задачі.

Задача 1. Парціальний тиск водяної пари в повітрі при 19°C був 1,1 кПа. Знайти відносну вологість.

<i>Дано:</i> $t = 19^{\circ}\text{C}$ $p = 1,1 \text{ кПа} = 1,1 \cdot 10^3 \text{ Па}$	<i>Розв'язок:</i> Відносна вологість: $\varphi = \frac{p_a}{p_n} \cdot 100\%$ де p – парціальний тиск водяної пари у повітрі, p_n – тиск насиченої пари при даній температурі. З таблиць: $p_n = 2,20 \cdot 10^3 \text{ Па}$ (при $t = 19^{\circ}\text{C}$) Тоді $\varphi = \frac{1,1 \cdot 10^3 \cdot 100\%}{2,20 \cdot 10^3} = 50\%$
$\varphi - ?$	

Відповідь: $\varphi = 50\%$

Задача 2. Температура повітря увечері була 18 °С, а відносна вологість 65%. Вночі температура знизилася до 4 °С. Чи випала вночі роса? Якщо так, то скільки водяної пари сконденсувалося в 1 м³ повітря?

<i>Дано:</i> $t_1 = 18^{\circ}\text{C}$ $t_2 = 4^{\circ}\text{C}$ $\varphi = 65\%$ $V = 1 \text{ м}^3$	<i>Розв'язок:</i> При $t_1 = 18^{\circ}\text{C}$, $\rho_{n1} = 15,4 \text{ г/м}^3$ $\varphi = \frac{p_a}{p_n} \cdot 100\%$ $\rho_a = \rho_{n1} \cdot \frac{\varphi}{100\%}$ $\rho_a = 15,4 \text{ г/м}^3 \cdot \frac{65\%}{100\%} = 10,01 \text{ г/м}^3$ Але таку густину має насичена пара при $t = 11^{\circ}\text{C}$. Отже, роса почне випадати вже при $t = 11^{\circ}\text{C}$. При $t_2 = 4^{\circ}\text{C}$, $\rho_{n2} = 6,4 \text{ г/м}^3$ $\Delta m = 10,01 \text{ г} - 6,4 \text{ г} = 3,61 \text{ г}$
$\Delta m - ?$	

Відповідь: роса почне випадати вже при 11°C, $\Delta m = 3,61 \text{ г}$.

Задача 3. У скільки разів концентрація молекул насиченої водяної пари при температурі 20 °С більша, ніж при температурі 10 °С?

<i>Дано:</i> $t_1 = 20^{\circ}\text{C}$ $\rho_{n1} = 17,3 \text{ г/м}^3$ $t_2 = 10^{\circ}\text{C}$ $\rho_{n2} = 9,4 \text{ г/м}^3$	<i>Розв'язок:</i> $n = \frac{N}{V} = \frac{1}{V} \cdot \frac{m}{M} \cdot N_A = \frac{\rho}{M} \cdot N_A$ $\frac{n_1}{n_2} = \frac{\rho_{n1}}{\rho_{n2}} = \frac{17,3 \text{ г/м}^3}{9,4 \text{ г/м}^3} = 1,84 \text{ р}$
$\frac{n_1}{n_2} - ?$	

Відповідь: в 1,84 р.

Задача 4. У закритій посудині місткістю 2 л є насичена водяна пара при температурі 20 °С. Скільки води утвориться в посудині при зниженні температури до 5 °С?

<p><i>Дано:</i></p> $V = 2\text{ л} = 2 \cdot 10^{-3} \text{ м}^3$ $t_1 = 20^\circ\text{C}$ $t_2 = 5^\circ\text{C}$ <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black; margin: 5px 0;"/> $m_в - ?$	<p><i>Розв'язок:</i></p> <p>При $t_1 = 20^\circ\text{C}$, $\rho_{н1} = 17,3\text{ г/м}^3$, $m_{н1} = \rho_{н1} \cdot V$</p> <p>При $t_2 = 5^\circ\text{C}$, $\rho_{н2} = 6,8\text{ г/м}^3$, $m_{н2} = \rho_{н2} \cdot V$</p> $m_в = m_{н1} - m_{н2} = V(\rho_{н1} - \rho_{н2})$ $m_в = 2 \cdot 10^{-3} \text{ м}^3 \cdot (17,3\text{ г/м}^3 - 6,8\text{ г/м}^3) = 21 \cdot 10^{-3} \text{ г} = 21\text{ мг}$
---	---

Відповідь: 21 мг

Задача 5. Для осушення повітря, яке знаходиться у балоні місткістю 10 л, до балона увели кусок хлориду кальцію, що увібрав 0,13 г води. Якою була відносна вологість повітря в балоні, якщо його температура дорівнює 20°С?

<p><i>Дано:</i></p> $V = 10\text{ л} = 10^{-2} \text{ м}^3$ $m = 0,13\text{ г}$ $t = 20^\circ\text{C}$ <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black; margin: 5px 0;"/> $\varphi - ?$	<p><i>Розв'язок:</i></p> $\varphi = \frac{\rho_a}{\rho_n} \cdot 100\%$ <p>Густина пари, яка була в балоні: $\rho = \frac{m}{V}$</p> <p>Густина насиченої пари при $t = 20^\circ\text{C}$ $\rho_n = 17,3 \text{ г/м}^3$</p> <p>Отже, $\varphi = \frac{m}{V \cdot \rho_n} \cdot 100\%$</p> $\varphi = \frac{0,13}{10^{-2} \cdot 17,3} \cdot 100\% = 75\%$
--	---

Відповідь: $\varphi = 75\%$

3. Домашнє завдання.

Повторити: параграфи 47- 48.

Задача 1. Чому дорівнює точка роси повітря, відносна вологість якого за температури 20°С становить 28%?

Задача 2. У повітрі об'ємом 5 м³ міститься 80 г водяної пари. Визначте абсолютну вологість повітря.